

Ветеран служби милосердя Марія ФОТА:

“Я тішуся, що працювала з людьми, які не були байдужі до чужої біди”

Досі пам'ятаю те відрадження у Стрий, дарма що з того часу минуло вже понад 30 років. Перед очима ті люди, які подарували свою кров для порятунку чужого життя. Згадую зворушливу зустріч рятівників із порятованими, на якій вшановували донорів і теплими словами, і квітами, і подарунками тодішній головний лікар дорожньої станції переливання крові Сергій Матееєв, голова дорожнього комітету Червоного Хреста Євген Нестерук та голова Львівського відділкового комітету Червоного Хреста Марія Фота.

Саме на такій зустрічі я познайомила із Марією Григорівною Фотою. І перше позитивне враження про неї залишилось таким донині. Натомість час додав багато нових вагомих штрихів до біографії людини, яка присвятила своє життя милосердю.

На долю Марії Григорівни випало нелегке післявоєнне дитинство, що згодом спричинилося до вибору професії. Так склалося, що Марія та два її молодші брати Петро і Михайло були обділені батьківською ласкою та опікою. Цю прогалину старались заповнити мама Ганна та дві бабусі – мамина мама Марія і батькова – Євдокія. Тож спогади про дитинство оповиті не тільки смутком, але й радістю: бабусі дарували дітям тепло і ласку, вчили любити людей і не чинити зла. Та наука стала життєвим кредо Марії та її братів.

Після закінчення з відзнакою медичного училища на вул. Судовій у Львові, яке готувало фахівців для відомчих лікарень, Марія пішла працювати за скеруванням у Львівську відділкову лікарню. Спочатку медичною сестрою, а згодом – черговим фельдшером амбулаторії пасажирського вагонного депо Львів та локомотивного депо Львів-Захід. Можливо, не змінила б місце роботи, якби не одруження та народження дочки Іринки. Тогочасні короткі декретні відпустки з догляду за дитиною не влаштовували молоду маму. Треба було думати, як працювати і дитину доглядати.

– Коли я звернулася зі своїми проблемами до головного лікаря Львівської відділкової лікарні Лук'яненка, він уважно мене вислухав і запропонував посаду медичної сестри з догляду за одиницями немічними пенсіонерами-залізничниками, яка була в товаристві Червоного Хреста, – розповідає Марія Фота. – Це мене влаштовувало. Тоді при дорожньому комітеті Червоного Хреста була служба милосердя, а його голова Євген Олександрович Нестерук дуже ретельно цю роботу організував.

Працюючи в службі милосердя Червоного Хреста, могла планувати свій час: до обіду була з дитиною, а після обіду дитиною займався чоловік, або хтось із рідні приходив припілювати дівчинку. Після обіду поспішала до підопічних, щоб виконати призначення лікаря.

Старанну і привітну сестру

них залишала в серці добрий слід та приємні спогади. Пам'ятаю, як, “скинувши роки”, кружляли в танці колишній голова дорпрофсожу Олег Хоменко разом зі своєю дружиною поетесою Ангеліною Буличовою. “Відпочинок додав сили, неначе заново на світ народилися, – зі сльозами на очах говорили ветерани”.

Скільки таких признань, щирих слів вдячності довелося чути Марії Григорівні Фоті та її підлеглим із Червоного Хреста, а згодом – служби милосердя за майже 40-літню працю в цих організаціях!

Хоча траплялись і непорозуміння, коли хтось із немічних ветеранів просив призначити іншу сестру милосердя бо та, мовляв, мало уваги приділяє. Доводилось з'ясовувати всі обставини та пояснювати підопічному, що й до чого. Звісно, і сестрам милосердя Марія Григорівна завжди нагадувала, що працюють вони із немічними людьми, які дуже болісно все сприймають, здебільшого не мають фізичної змоги вийти з квартири та з нетерпінням чекають допомоги. А ще наводила слова Матері Терези з Калькутти: “Добро, яке робиш, буде забуте вже завтра. Та це не має значення – роби добро...”

– Я тішуся з того, що працювала з людьми, які ніколи не були байдужі до чужої біди, – каже Марія Григорівна. – Колишні сестри милосердя і зараз навідуються до своїх колишніх підопічних, щоб поспілкуватися з ними, чимось допомогти. Наталія Федорівна Сабурова з Рівного донині відвідує за графіком своїх колишніх підопічних. Так само чинять колишні сестри милосердя Анна Рудницька, Ірина Лесик зі Львова і Тетяна Міхеєва з Тернополя. І все це вони роблять безкоштовно, бо не можуть покинути своїх колишніх підопічних, а намагаються бодай чимось допомогти. Забути про них не дозволяє совість та християнський обов'язок.

Про роки праці у відділковому та дорожньому комітеті Червоного Хреста і в службі милосердя Марії Григорівні Фоті також нагадують фотографії, за якими можна скласти своєрідний літопис діяльності цих структур: це і змагання санітарних дружин, і соціальні програми із захисту малозабезпечених залізничників, дітей-сиріт, і пропаганда безкоштовного донорства. До речі, на поповнення лав донорів вона агітувала власним прикладом – багаторазово здавала безкоштовно кров для порятунку життя важкохворих залізничників і отримала за це заслужену нагороду – нагрудний знак “Почесний донор СРСР”. Марія Фота також має вищу нагороду Товариства Червоного Хреста України – нагрудний знак “Почесна відзнака”, нагрудний знак “Ветеран Радянського Червоного Хреста” та нагрудний знак ім. І. Пирогова “За заслуги в гуманній діяльності Червоного Хреста”. Отримувала

також багато подяк і заохочень від керівництва залізниці та дорпрофсожу.

Марія Григорівна Фота – багаторічний член ради ветеранів, адже робота в структурах Червоного Хреста і в службі милосердя постійно перепліталася із проблемами ветеранів-залізничників, особливо одиноких немічних літніх людей. Нині Марія Григорівна – член об'єднання ради ветеранів Львівської залізниці.

Три роки тому помер її чоловік Василь, якого вона рік виходжувала та доглядала і з яким прожила в любові та злагоді 26 років. Довго не могла оговтатись від втрати. Як і тоді, коли у 1978-му трагічно загинув її перший чоловік Михайло, старшій дочці Іринці йшов чотирнадцятий рік, а молодшій Адріані тільки-но виповнився рочок.

Мандруючи дорогами пам'яті, Марія Григорівна згадує, як через п'ять років після смерті Михайла зустріла Василя, який був доброю, щирою та порядною людиною і став опорою сім'ї. На очі навертаються сльози. Моя співрозмовниця не змахає їх, і вони скочуються на фотографії із сімейного альбому. Там ще живий та усміхнений другий чоловік Марії Григорівни – Василь. Поруч – дочки та їхні діти, “мої внуки”, як любив повторювати він.

Нині Марія Фота живе в оточенні родини. Дочка Ірина теж мешкає у Львові, поруч, як і обидві внучки: Марічка – студентка юридичного факультету Львівського національного університету ім. Івана Франка та молодша Ляна, яка закінчує десятий клас. До речі, дочка Ірина працює на залізниці, має вищу юридичну та економічну освіту, а також закінчила міжнародні курси бухгалтерів.

Молодша дочка Адріана вийшла заміж за свого однокурсника Юрія, який знайшов роботу в Італії. Тож після закінчення економічного факультету Дніпропетровського інституту інженерів залізничного транспорту Адріана поїхала до чоловіка. Там приблизно рік вчила мову і три роки здобувала освіту в Міланському університеті. Тепер вона працює менеджером. Крім того, керує Спілкою українок, яка створена при греко-католицькій церкві в Мілані для підтримки українських жінок, які приїхали до Італії на заробітки і потрапили в біду. У спілці вони отримують юридичну та матеріальну допомогу, моральну підтримку.

– Таким чином любов до громадської та волонтерської роботи, прагнення допомогти людям у біді, проявити милосердя пере-

далися моїй дитині, – із задоволенням наголошує Марія Фота. – Вона в Італії робить те саме, що її мама робила в Україні. Нині я з нетерпінням чекаю приїзду внука Данила, якому 21 червня виповниться чотири роки. У мене якраз будуть канікули в “Університеті третього віку”.

Про те, що пішла вчитись в університет, Марія Григорівна сказала одразу, тільки-но ми зустрілись. Як і тоді, коли працювала, життя розписане по годинах. Лекції в університеті, домашні клопоти. І хоч обов'язків додалось, Марія Фота залюбки відвідує заняття і виконує домашні завдання.

– Це для того, щоб бути в курсі подій і щоб життя було цікавим. Сьогодні у нас були лекції з англійської, освоєння комп'ютера і тренінг пам'яті. Наступного дня – лекції з психології і психосоматики, – пояснила Марія Фота.

Енергійна, бадьора, елегантна жінка щиро і без прикрас розповідала про своє життя, в якому, як на рушнику, вишитому червоними і чорними нитками, була і радість, і любов, і журба, і горе.

– Як би не склалися обставини, кожен день треба сприймати, як дар, і наповнювати його добрими справами, – наголошує Марія Григорівна. – Інакше життя втрачає смисл. З роками багато що минає безповоротно. Втрачаємо рідних і близьких людей, які відходять у вічність, – розмірковує Марія Фота. – Але життя не зупиняється на цьому – радію своїм дочкам, онукам Марічці і Роксолані. Бог подарував нам хлопчика – онука Данила. Я їх усіх дуже люблю, віддаю їм свою силу, енергію та знання. А ще поважаю і люблю своїх зятів Віктора і Юрія, свою родину, друзів та співробітників зі служби милосердя.

На запитання, що вона порадила б літнім людям, аби не губилась радість буття, відповіла так: “Читати, розгадувати кросворди, вчити вірші, словом, працювати над собою і дбати про позитивні емоції. Якось мене запитав один викладач, чому я вчу англійську мову, бо, мовляв, його дружина теж вчить англійську, але не знає, для чого. Я йому відповіла: “Вчу, щоб мозок не дрімав!”

– Я не втомлююся жити, наголошує Марія Григорівна, – бо життя – це чудова річ. Із кожним новим днем я відкриваю для себе нові грані, хоча вже багато чого знаю з власного життєвого і професійного досвіду.

Орися ТЕСЛЮК
Фото із сімейного архіву
Марії Фоти